

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՊԵՏՏՈՆԵԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Ազգային Պատրիարքարանի

Մ. Տ. Ե. Ն. Ա. Գ. Բ. ՈՒԹԻԹԻ Ի. Ե. Ն. Ք.
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ԲԱՅՈՒՄ 1885 ԱՍԻՆ

ՆԻՍՏՐ

28 ՅՈՒՆԻՍ 1886

Կ. ՊՕԼԻՍ

1885

Գ Ի Ի Ա Ն Ք Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Յ

Մ Ո Յ Մ Գ Ի Ի Ա Ն

Տիգրան	Էֆէնտի	Եւսուֆեան	Ա. Արենդէր
Յովհաննէս	»	Թորոսեան	Բ. »
Յարութիւն	»	Թիրեաքեան	Գ. »
Յակոբ	»	Գուրգէն	Ա. Արենդէր
Ստեփան	»	Տամատեան	Բ. »
Միհրան	»	Տէօքմէճեան	Գ. »

Չեւնաստրեան Գիւան

Մաթիէոս Եպիս. Իղմիրլեան Արենդէր
 Գարեգին Վարդապետ Թաթարեան
 Մկրտիչ Էֆէնտի Մամիկոնեան

Գատիարակոսեան Գիւան

Գարրիէ Էֆ. Նորատունկեան Արենդէր
 Գասպար » Գասպարեան
 Մկրտիչ » Մէղպուրեան

Կայրածոց Գիւան

Յովհաննէս Էֆ. Թորոսեան Արենդէր
 Միհրան » Չօպանեան
 Նշան » Պօյսճեան

Համարակալուրեան Գիւան

Գառնիկ Էֆ. Յովակիմեան Արենդէր
 Կարապետ » Սրվաճրեան
 Մկրտիչ » Ճանբման

Յարաբերուրեան Գիւան

Յովհաննէս Էֆ. Նուրեան Արենդէր
 Համբարձում » Մաղպուրեան
 Ռէթէոս » Պէրպէրեան

Նախածեռնուրեան Գիւան

Յարութիւն Էֆ. Մէրեթեմ Գուրի Արենդէր
 Յակոբ » Պօչնաբեան

Էրսուստրեան Լիւան

Յովհաննէս ՔՅ. Մկրտեան Արենդէր
 Յակոբ Էֆէնտի Սրչակ
 Ղաղար » Հովուեան

Խմբագրութեան Գիւան

Կարապետ Էֆ. Խլթիճեան Արենդէր
 Մկրտիչ » Մէլիքեան
 Համբարձում » Ալաճաճեան

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

ԲԱՑՈՒՄՆ 1885 ԱՄԻ

ՆԻՍՏ Դ.

28 ՅՈՒՆԻՍ 1885

ՆԱԽԱԳԱՀ. — Սրբազան Պատրիարք Հայր.
ԱՏԵՆԱՊԵՏ. — Տիգրան Էֆէնտի Եուսուֆեան.

ՕՐԱԿԱՐԳ

- Ա. — Ատենական դործողութիւնք.
- Բ. — Ընտրութիւն Քաղ. Ժողովոյ երկու անդամաց.
- Գ. — Տեղեկագիր Ելմտական Յանձնաժողովոյ. (Ծրագիր Կեդր. Ուղղակի տրոյց և Ելմտացոյց 1785-86 ամի Յղգային Կեդր. Մնտուկի).
- Դ. — Տեղեկագիր Աղգ. Վարչութեան ի մասէն Երուսաղէմի պարտուց բարձման խնդրոյ.
- Ե. — Տեղեկագիրք Նախաձեռնութեան և Համարակալութեան Դիւանաց վասն հաստատման մի Ընծայարանի.

Ընդ Նախագահութեամբ Ա.Կեն. Սրբազան Պատրիարք Հօր, Ատենապետ Եուսուֆեան Տիգրան Էֆ. Ատեանն րոպա. ժամը 3 1/2 ին ի ներկայութեան 18 Երեւիտիանոց, որոց թիւն ի վերջէ 22ի յանդեցու :

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Դիւանիս վրայ ատենական գործողութեան վերաբերեալ թղթեր չունինք այսօր : Վերջի նստի Ատենագրութիւնն ալ, ըստ որում ութ օր միջոց կար, չիրցու հասնիլ, ստիպն Դիւանա ջանադիր տիտի լինի մինչև յառաջիկայ նիստ՝ երկու նիստերն միանգամայն հասցնելու :

Կարողը կուգայ Բողոքական Ժողովոյ պահատեալ երկու Անդամաց ընտրութեան, րոպց որովհետև ըստ օրինի առ այս 2½ ձայնից միութիւնն սկտք է, օր դժբողոքարար չունինք, ուստի կը մնայ մեղ անցնիլ Օրակարգի երկրորդ խնդրոյն, այն է Ելմտացոյցի վիճարանութեան, և եթէ մինչև այն պահուն Երեսփոխանք հասնին և որոշեալ թիւն ունենանք, կրնանք յանդիլ եզրակացութեան մը, սորա թէ ոչ չե՞նք կարող ս և է որչաւ մը տալ ոչ այս և ոչ ալ Օրակարգի Գլգ. և Երգ. խնդրոց մասին :

ԹՆԿԵԱՆ Ա. ԷՖ. — Ելմտական Յանձ.

նաժողովոյ Տեղեկագիրն նախ կարդալ կառաջարկեմ:

ՊԵՆՏԱՆ Յ. ԷՖ. — Քանի որ սրտչման մը յանգեալու թիւն չունինք, ուստի և աւելորդ կը դոնեմ վիճարանութիւնը:

ԹԱԿՐԵԱՆ Ա. ԷՖ. — Տեղեկագիրն սյարդասլէս ընթեանու առաջարկեցի ես և ոչ թէ վիճարանի:

ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ Գ. ԷՖ. — Բայց ի՞նչ հարկ կոյ պարզ ընթեքոսւմ ընել, քանի որ չպիտի կրնամք վիճարանի և որոշման մը յանդիլ, ինչպէս ղիտեւ տուա Պէկեան էֆէնտի:

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Թնկրեան էֆէնտի կառաջարկէ Եւթոսիան Յանձնաժողովոյ Տեղեկագիրն սկարդասլէս ընթեքոսւմ: Եթէ մինչև ցարարտումն նոյն տեղեկագրի, Երեւոսիտանաց որոշեալ թիւն կրանայ, կրնամք մտնել վիճարանութեան և հանիլ որոշման մը, ապա թէ ոչ, նիտան, իբրև անբաւական՝ կը սիակուի:

Այժմ ով որ կընդունի Թնկրեան էֆէնտաւարին, թող հաճի յայտնել ղիւր հաւանութիւն:

Երեւոսիտանը ընդունելով Թնկրեան էֆէնտաւարին, Ատենապետ էֆէնտի ըստ այնմ կը հրակրէ զԱտենադպիր էֆէնտի ընթեանու Յանձնաժողովոյ տեղեկագիրն հանդերձ իւր յարակից սալտոնագրերով (*):

(Թեք ընթեքոսւմ)

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Լսեցիք Յանձնաժողովոյ տեղեկագիրն, սակայն առ այս որո-

(*) Տես ներկայ Ատենադրութեան վերջն:

չում տարւ համար, ինչպէս բիշ մ'առաջ յայտնեցի, խակսան մեծամասնութեան ներկայութիւնն կարևոր է: (Առ Ս. Նախագան) Այս աւուր օդին գէշութեան պատճառան է, Սրբազան Նայր, որ սարաւարուած էմբ երեսփոխանաց փորրամանութեանն ժողով կազմել, և այս՝ Յ-ի տարւան մէջ առաջին անգամն է որ կը պատահի: Ուստի, եթէ Ձեր Սրբազնութիւնն պատշաճ կը դատի, այսօր կը փակեմք նիտան, Տ օրէն վերտոնի գումարուելու սոյցմանու:

(Յանձնուտ հաւանութեան ցոյցեր)

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — (Շարունակելով) Ասկայն Բաղարախան ժողովոյ պահուեալ երկու անդամաց ընտրութեան մասին բուէարկութիւն կատարելու համար, կարծեմ հարկ չկառթ օր տակաւին սրտեալու, և կրնամք ժողովէն դուրս, ընթ հակադրութեամբ մասնաւոր քննչաց կատարել բուէարկութիւնն, և ուղել նրեպիտաններէ իրենց բուէներն, որով մինչև այն օրն լրացած կը լինի Բաղ. ժողովոյ կազմակերպութեան գործն:

ԱՏԵՆԱՊԵՏ Մ. ԷՖ. — Միթէ՞ այսօր չեմք կրնար ընել այդ բուէարկութիւնն:

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Ո՛չ, վասն զի Ձի՞ ձայնից միութիւնն հարկաւոր է, ըսի, և այժմ միայն 21 Երեւոսիտանք կան ներկայ: Որեմն, ով որ կընդունի Միւտնիտա առաջարին, թող հաճի իւր հաւանութիւնն յայտնել:

Բուէարկութիւն կատարուելով, ժողովն միաձայնութեամբ կընդունի Վիտանի առաջարին և ըստ այնմ ԿՈՐՈՆԷ Բաղարախան ժողովոյ սակաւեալ երկու անդամաց ընտրութեան համար Յանձնաժողովոյ բուէարկութիւն կատարել ժողովնն դուրս, յառաջիկայ Երեւոսիտան:

չարթի առաւօտ ժամն 3-ձի Խորհրդարան
Ղարաթից, և առ այս մասնաւոր նամակաւ
ուղեւ Երեսօրհաններէն իրենց բուէներն :

Ատենապետ Էֆէնտի առաջարկութեամբ
և Ժողովոյն հաւանութեամբ բուէհամարի քըն-
նիչ կը կարգուին՝

- S. Յովհաննէս Վրդ. Արշարունի
- S. Յովսէփ » Այվաղեան
- Աւետիս Էֆ. Թնկրեան
- Յարութիւն » Պէհեան
- Յակոբ » Արշակ

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Ըստ որում օրերն բաւ-

ւակոն երկարած են, ուստի Կիւանս կառաջար-
կէ յետ այսու Ատենան բանալ ժամ 2ին
և սիակեւ 5ին :

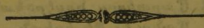
ԶԱՅՆԵՐ . — Շատ լաւ :

Հետևաբար ԿՈՐՈՇՈՒԻ յառաջիկայ նիս-
տէն սիսիւ Ատենան բանալ ժամ 2ին և սիակեւ
5ին :

Ատենան կը վերնայ ժամը 5 1/2 րն , յա-
ջըրէ նիստն ութ օրէն գումարելու որոշ-
մամբ :

Ատենաղալիր
Յ. ԳՈՒՐԳԷՆ

Ատենապետ
Տ. ԵՈՍՈՒԿԵԱՆ

Ն Ի Ս Տ Դ.

28 ՅՈՒՆԻՍ 1883

ԱՂՉԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈՒՆԷՔ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈՒՆԷՔ
ԵՆՈՂԵՍՏԱՆՔ

Ա. Վ. ԻճԱԿ

- 1 Սիմէոն Եպս. Սէֆէրեան Բ
- 2 Արիստակէս Եպիս. Կերճակեան
- 3 Գէորգ Վրդ. Խթիւճեան Բ
- 4 Խաչատուր Քահ. Տ. Գարրիէլեան Բ
- 5 Խորէն Արքեպիսկոս Կար-Պէյ Բ
- 6 Մատթէոս Եպս. Իզմիրլեան
- 7 Յովհաննէս Քահ. Մկրեան Բ
- 8 Գրիգոր » Աճէմեան Բ
- 9 Յակոբ Վ. Ա. Փախաղեան Բ
- 10 Խորէն Քահ. Փէշիվանեան
- 11 Ոսկի Քահ. Օնանեան Բ
- 12 Յովհաննէս Քհյ. Շաչպաղեան Բ

Դ. Վ. ԻճԱԿ

- 13 Եղիշէ Վրդ. Այվազեան Բ
- 14 Յովհաննէս Վ. Արշարունի
- 15 Սահակ Քհ. Տ. Արքադեան Բ
- 16 Վահան Քհյ. Գրիգորեան

Ե. Վ. ԻճԱԿ

- 17 Յովսէփ Վրդ. Այվազեան Բ
- 18 Գարեգին » Թաթարեան Բ
- 19 Սուքիաս Քահ. Ստեփանեան
- 20 Գարրիէլ » Խանճեան Բ

- Բ Բացակայութիւն առաջին
- 2 » երկրորդ
- Պ » բանաւոր պատճառ

ԵՐԵՍՓՈՒՆԷՔ

Ա. Վ. ԻճԱԿ

ԳՈՒՄ-ԳԱՐՈՒ, ԿԵՄԻԿ-ՎԱՂԱ.
Եւ ԳՈՒՄ-ԳԱՐՈՒԻ ՂՈՒՍ

- 21 Գրիգոր Պէրպլերեան Բ
- 22 Կարապետ Աղարդմանեան Բ
- 23 Բարթող Գիւրքճիւլաշեան
- 24 Յ. Մէրեմ. Գուլի
- 25 Տիգրան Հիւնքեարպէյլեան Բ
- 26 Աւետիս Սուրենեան Բ
- 27 Տօքթ. Այվազեան Բ
- 28 Գէորգ Այվազեան Բ
- 29 Յակոբ Եէմէնիճեան Բ
- 30 Յակոբ Գուրպէյ
- 31 Խաչիկ Կամարական Բ
- 32 Մինրան Ինճէեան Բ
- 33 Մարտիրոս Եքէրճեան Բ
- 34 Մանուէլ Պէշիրեան Բ
- 35
- 36
- 37

Բ. Վ. ԻճԱԿ

- Պէշիկբաշ
- 38 Բարսեղ Հալաճեան Բ
- 39 Յովհաննէս Քէրէստէճեան Բ
- 40 Մէլքոն Պարոնիկեան Բ
- ԵԿԵՆ-ԳԱՐՈՒ
- 41 Մարուգէ Յրէնիկեան Բ
- 42 Պողոս Կնքսրճեան Բ
- 43 Յակոբ Պօշնակեան Բ
- 44

Իսկիւտար Ս. Խաչ

- 45 Սիմէոն Յէլէկեան Բ
- 46 Գարրիէլ Կորատունիկեան Բ

- 47 Գասպար Գասպարեան Բ
- 48 Գրիգոր Զիթճեան Բ

Իսկիւտար Ս. Կարապետ

- 49 Պօղոս Թորգոմեան Բ
- 50 Տրդատ Փափաղեան Բ
- 51 Յակոբ Հաճիկեան Բ
- 52

Գ. Վ. ԻճԱԿ

Գասպրմ-Բաղա

- 53 Գասպար Զերտղ Բ
- ԲԵՐԱ
- 54 Գրիգոր Ուլիմիյէճեան Բ
- 55 Ղազար Հովուեան Բ
- 56 Յարութիւն Պէկեան Բ
- 57 Նշան Պոյաճեան Բ
- 58 Վիլէն Օրմանեան Բ
- 59 Սինքերիմ Մանուկեան Բ
- 60 ՀամարճուՄաղպուլեան Բ
- 61 Մանուկ Ասլանեան Բ
- 62

Միջագիւղ

- 63 Տիգրան Եուսուֆեան
- 64 Մկրտիչ Գաղանճեան Բ
- 65 Մկրտիչ Ճանրմեան
- 66 Ստեփան Յամատեան
- 67

Պիլգոգ Եւ Ղալաքիա

- 68 Միքայէլ Մամիկոնեան Բ

Դ. Վ. ԻճԱԿ

Պուզկունճուգ Եւ Իճատիկ

- 69 Մկրտիչ Մէղպուրեան Բ
- 70 Սիմոն Մարտունեան Բ

Գատըցիւղ	ԳԱՆԱՌԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈՒԱՆՔ	Նիկոմիդիա
71 Գառնիկ Յովակիմեան		120 Կարապետ Ս.Իւթիւճեան Բ 2
72 Կարապետ Հաղարեան Բ 4	Ա. Վիճակ Զմշկածագ	Ակն 121 Յակոբ Գորեան Բ
Նարը-Գաբու.	401	Ղարաճիսար
73 Միհրան Տէօբմէճեան	Գաղատիա	122 Կարապետ Երէցեան Բ 2
Եհնի-Մանայի Ե Սամարիոյ	402	Արաբկիր
74	Ատանա	123 Կարապետ Խաչիկեան Բ
Թօփ-Գափու.	403 Մինաս Զերազ Բ 9	Բաղէշ
75 Յարութիւն Թրեաքեան Բ	Սդերդ	124 Արփիար Արփիարեան Բ
Ելուպ Ս. Եղիա Ե. Ս.	104 Մատթէոս Ալէքսանեան Բ	Գ. Վիճակ
Աստուածածին	Եօզղատ	Թեքիրտաղ
76	405	125 Տիգրան Գ. Սինանեան Բ
Գուրու-Զիլմէ	Մայաթիա	Կեսարիա
77 Կարապետ Սրվաճեան	406 Գէորգ Վարդանեան Բ	126 Խարբերդ
Հիսար Ե. Պայճի-Գիւղ	Իզմիր	127
78	Եզիպտոս	Պալքեսէր
Նոր-Գիւղ Ե. Սրեճիա	408 Աբրահամ Մուրատեան Բ	128 Ստեփան Գօլջիւեան
79 Սէպուհ Տէմիրիպաշեան Բ	Բ. Վիճակ	Մուշ
Պալատ	Պրուսա	129 Ստեփան Փափաղեան Բ 2
80 Մկրտիչ Կիւմիւշեան Բ	109 Բրիտոստոս Գաղարոսեան Բ 9	Տիփրիկ
81 Ռէթէոս Թաղէոսեան	Եւդոկիա	130 Նշան Գարաշաշ Բ 4
82 Ներսէս Երէցեան	140 Կարապետ Կիւրճեան Բ 9	Զէյթուն Ե. Մարաշ
ՔարակեօՎրիկ	Ամասիա	131 Տրապիզօն
83 Յովհաննէս Թորոսեան	111 Համբարձում Ալաճաճեան Բ	132 Ե. Վիճակ
84 Կարապետ Փանոսեան Բ	Բալու.	Պաղտատ
Ե. Վիճակ	112 Յովհաննէս Ազնաւորեան Բ 4	133 Կարապետ Սէթեան Բ
Սամարիա	Եղեսիա	Տիգրանակէրտ
85 Յակոբ Արշակ	113 Յակոբ Իւթիւճեան	134 Միհրան Զօպանեան Բ
86 Յովհաննէս Նուրեան Բ 3	Մանգրլըխ	Վան
87	114	135 Մարկոս Աղաբէգեանց Բ 2
88	Հանքն	Աղբամար
89	115	136 Հայկ Ե. Այնբաղ
90	Երզնկա	137 Սեբաստիա
91	116 Ռեթէոս Պէրպէրեան Բ 2	138 Մկրտիչ Յ. Մէլիքեան Բ
92	Գ. Վիճակ	Ռուսնուզ
93	Կարին	139 Բաբերդ
94	117 Սերովբէ Ազնաւորեան Բ	140
Խասգիւղ	Քեօքսիեա	
95 Ռուբէն Պուլիուրեան Բ 2	118 Աւետիս Թընկերեան	
96 Նիկողոս Թիւրպէնտեան Բ	Աղբիանուպօլիս	
97 Նշան Փափաղեան Բ	149	
98		
99		
400		

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Գ Ի Բ

Ե Լ Ե Ի Մ Տ Ա Կ Ա Ն Յ Ա Ն Ձ Ն Ա Ժ Ո Ղ Ո Վ Ո Յ

Ծ Ի Ը Գ Ի Բ Կ Ե Դ Բ Ո Ն Ը Կ Ե Ն Ո Ի Ղ Ղ Ը Կ Ի Տ Բ Ո Յ

Ե Ի

Յ Լ Ե Ի Մ Տ Ա Կ Ա Ն Յ Ա Ն Ձ Ն Ա Ժ Ո Ղ Ո Վ Ո Յ

Մ Ա Տ Ո Ի Յ Ե Ա Լ

Ա Ռ

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն Ժ Ո Ղ Ո Վ

(24 Մայիս 1885)

Այնպիսի Սրբազան Պատրիարք Հայր
Նախագահ Պատկ. Աղգային Ժողովոյ .

Աղգային Ժողովոյ կողմէ կարգուած
Երևական Յանձնաժողովս , որ պաշտօն
ընդունած է պատրաստել կեդրոնական
մատուկի 1886 տարւոյ Երևացոյցն ,
քննել կեդրոնական ուղղակի արոց 1881ին
հաստատեալ կանոնադրին անգործադ-
րելիութեան պատճառներն և խորհիլ
հաստիճից նորանոր աղբիւրներ գտնե-
լու միջոցներն , ներկայ տարւոյ Մարտ
13ին՝ գործակցութեամբ Աղգային վար-
չութեան կողմէ պատուիրակ կարգեալ
Տնտեսական խորհրդոյ հետ , ձեռնոր-
կելով ի գործ՝ տեսաւ որ իւր աշխատու-
թիւնք գլխաւորաբար երկու մասանց
բաժանեալ էին , մին էր՝ հիմնական Եւ-
մրտացոյցի մը պատրաստութիւնն և Աղ-
գային Պատրիարքարանի ներքին կազմա-

կերպութեան խնդիրն , և միւսն՝ անմի-
ջական պիտոյից գոհացումն չյապաղե-
ցընելու համար՝ առանց հիմնական փո-
փոխութեանց մէջ մտնելու , ըստ կարել-
ւոյն արդի կացութեան մէջ նոր տար-
ւոյ համար Երևացոյցի մը պատրաս-
տութիւնը :

Յանձնաժողովս առաջին կէտը վե-
րապահեց Ձեր Բարձր Սրբազնութեան
ներկայութեանը , կատարելով սակայն
այն նախապատրաստութիւններն , որք
կարեւոր էին , և ինչպէս իւր վերջնութե-
րնստին մէջ բացատրեց Ձեր Սրբազնու-
թեան , մասնագիտաց աշակցութեան
պէտքն զգալով Գաւառական մուգաթա-
յի և Թաղային քանչէլէրի տրոց բաշ-
խումն օրինաւոր հիման մը վրայ կատա-
րելու , Գատական՝ Դիւանական , Դրօշմի
և այլ հասոյթներն արդիւնաւորելու և
անոնց սակագները սահմանելու , Պատ-
րիարքարանի ներքին կազմակերպու-

Թեան պաշտօնէութեան ճիւղին վիճակը քննելու՝ իւրաքանչիւր պաշտօնէի աշխատութիւնն և իրաւասութիւնը սահմանելու և կազմակերպութեան ծրագիրը պատրաստելու, Կեդրոնական տըրոյ և հաշտոյ տուժարները կարգաւորելու պաշտօններով առանձինն Մասնախմբեր կարգեց, որոց աշխատութեան արդիւնքը քիչ ժամանակէն պիտի հաղորդուի Ձեր Բարձր Սլաւաշուութեան՝ հիմնական ելմտացոյցին հետ:

Ոչ նուազ ուշադրութեան և խնամոց կը կարօտէր տրոյ բաշխման և հաւաքման եղանակը կանոնաւորելու խնդիրն, Յանձնաժողովս հասու լինելով գործին ստիպողութեան՝ բանաւոր չը դտաւ երկարածդել սոյն խնդիրն և առաջնութիւն ընծայեց նմա: Բացատրելաւելորդ է որ 1881ին հաստատեալ տըրոց կանոնագիրն Աղգային վարչութեան կողմէ գործադրութեան դրուելէ յետոյ՝ փորձով հաստատուած է որ, հաւառակ ամեն ջանից՝ տակաւին ժամանակի մը համար կարելի չպիտի լինի թաղական խորհրդոց միջոցաւ հաւաքել Կեդրոնական տուրքն, լծորդելով զայն թաղային տրոց հետ, և ահա այս պատճառաւ է որ Աղգային ժողովն որոյած էր ցնոր անօրէնութիւն՝ ըստ առաջնոյն Պատրիարքարանի միջոցաւ դանձել: Իսկ Յանձնաժողովս տեսնելով որ, Աղգային Կեդրոնական վարչութիւնն ալ նոյն իսկ արդի դրութեամբ չէր կարողացած ըստ բաւականին արդիւնաւորել Աղգային տուրքն, աւելի դործնական և բանաւոր եղանակ մ'որոնեց, և իւր խորհրդակցութեան արդիւնքն եղաւ տրոց բաշխման և հաւաքման նոր ծրագիր մը,

զոր պատիւ ունիմք ընդ գրոյս մատուցանելու:

Ինչպէս պիտի տեսնէ Ձեր Սրբազնութիւնը, սոյն կանոնագիրն Աղգային ուղղակի տրոց մասին Սահմանադրութեան ցոյց սոււած երկու հիմանց, այն է 73 և 23 դրէի. աստիճանաց վրայ հիմնեալ է, վասն զի Յանձնաժողովս համոզուած է որ այս պարզ եղանակաւ կարելի պիտի լինի բառնալ բոլոր այն անտեղութիւններն, որք ծագում կաւնուին տրոց բաշխման մէջ մինչև ցարգընդունուած բաղմամբիւ դասակարգութիւններէն:

Իսկ գալով սոյն տրոց հաւաքման խնդրոյն, որոյ կարեւորութիւնը բացարժեթեան կարօտ չէ, Յանձնաժողովս յարմար դատեց հաւաքեալ գումարին 0/20ը ծախուց սահմանել, ծախք մը, որ պիտի կատարուի, երբ Պատրիարքարանը շարունակէ ինքն ընել տրոց դանձումը տասանորդական վարձքով հաւաքելիս կարգելով, միանդամայն երբ սահմանէ տրոց ազգահամարներն, որոց պատրաստութեանը համար, ինչպէս կը տեսնուի, յատուկ պաշտօնեայներ պիտի կարգուին, որք պիտի չըջագային թաղերն և մարդահամարի տուժարներն ուղղեցոյց բռնելով՝ պիտի պատրաստեն տրոց ազգահամարները՝ թաղական խորհրդոց աշակցութեամբ:

Յանձնաժողովս տրոց խնդիրն ալ այսպէս լուծելով արժան համարեց անցեալ տարւոյ Ելմտացոյցն՝ քանի մը կարեւոր բարեփոխութեամբ՝ ուղղեցոյց ունենալ 1885-86 տարւոյ համար, մինչև որ հիմնական Ելմտացոյցն պատրաստուի և վաւերանայ Աղգային ժողովէն:

Հետեւաբար Յանձնաժողովս Ձեր Բարձր Սրբազնութեան նախագահութեանը տակ կազմած վերջին երկու նիստերուն մէջ Աղգային վարչութեան պատուիրակաց հետ կատարեալ համահաստեմութեամբ պատրաստեց զայն, և ահաւասիկ կը փութայ ընդ տեղեկագրոյս հաղորդել Ձեր Սրբազնութեան :

Ելմտացոյցին մէջ տեղի ունեցած բարեփոխումներն են .

Ա. Պատրիարքական թոշակն՝ որ անցեալ տարւոյ ելմտացոյցին մէջ 30,000 զրշ. նշանակուած էր, 60,000 զրշ. վերածել պատշաճ դատուեցաւ :

Բ. Գրական պիտոյից համար 3500 զրշ. նշանակուած էր. այս տարուան համար 6,500 զրշ. ենթադրուած է, անցեալ տարւոյ մէջ եղած ծախուց համեմատութեամբ և Կեդրոնական տումարաց կարգաւորութեան համար ըլլալիք ծախուց նախատեսութեամբ :

Գ. Թղթատարի և հեռագրի ծախուց դումարն 6,000 զրշ.էն 8,000 զրշ. վերածուեցաւ, անցեալ տարեշրջանին մէջ եղած ծախուց համեմատութեամբ :

Դ. Աղգային ժողովոյ պիտոյից սահմանուեցաւ 18,000 զրշ. փոխանակ 12,000 զրշ.ի :

Ե. Յարաբերութեան ծախքն՝ որ անցեալ տարի 10 000 զրշ. նշանակուած էր, 15,000 զրշ. վերածել պատշաճ դատուեցաւ :

Զ. Պատահական ծախքն 1,600 զրշ.էն 11,600 զրշ.ի վերածել, և զայն Ձեր Բարձր Սրբազնութեան տրամադրութեանը ներքեւ դնել պատշաճ դատուեցաւ :

Է. Անցեալ տարւոյ ելմտացոյցին մէջ հին պարտուց համար նշանակեալ 45,000 զրշ.ը բարձուելով անոր տեղ 54,000 զրշ. սահմանուեցաւ Պատրիարքական գահակալութեան ծախուց, որ փոխառութեամբ պիտի հայթայթուի :

Գալով հասութից կողմին .

Ա. Առուծախի վկայագիր անուամբ նշանակեալ 90,000 զրշ.ը 75,000 զրշ.ի ղեղչել պատշաճ դատուեցաւ, ինչ ինչ նրկատուներով, որք Տէրութեան ի նորոյ հաստատած օրէնքներուն գործադրութենէն ծագում առած են :

Բ. Դատական հասոյթն 2000 զրշ.էն 3,000 զրշ.ի վերածուեցաւ :

Յանձնաժողովս սոյն բարեփոխութեամբ 59,000 զրշ.ի ծախուց առաւելութիւն մ'ունեցաւ, և բարդելով զայն Կեդրոնական տրոց վրայ՝ այս ճիւղին համար նշանակեալ 120,000 զրշ.ի գումարը 179,000 զրշ.ի վերածեց և անցուց ելմտացոյցին մէջ, անտարակոյս լինելով որ նոր ծրագրուած կանոնագրին գործադրութեամբ և ջանից յարատեւութեամբ կը գոյանայ նշանակեալ գումարը :

Յանձնաժողովս կը խնդրէ որ Ձեր Սրբազնութիւնը բարեհաճի Աղգային ժո-

զովոյ բացման առաջին նիստին մէջ ներկայացնել ներկայ տարւոյս Ելմտացոյցն, նոյնպէս և տրոց կանոնագրի ծրագիրն, որպէս զի Ազգային Ժողովոյ կողմէ վաւերացուելով՝ վերադառնան առ Ազգային Վարչութիւնն, առ ի գործադրութիւն. վասն զի ո՛չ միայն Ելմտացոյցն, այլ և տրոց կանոնագիրը մեծ ստիպողութիւն և կարեւորութիւն ունի, այն պատճառաւ որ, գլխաւորապէս անոր գործադրութենէն կախում պիտի ու-

նենայ Ազգային Պատրիարքարանի անտեսական վիճակին բարւոքումն և Պատրիարքարանի վերակազմութեան գործն:

Մնամք որդիական յարգանօք
 ի Դիմաց Ելմտական Յանձնաժողովոյ

Վ. Ատենազարի

Կ. ՍԸՎԱՃԵԱՆ

Ատենասլետ

Յ. ՆՈՒՐԵԱՆ

ԿՐԱԳԻՐ ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂԱԿԻ ՏՐՈՑ

Յօդ. ա. — Ամեն ազգային անհատ՝ որ չավահաս է և վաստակի տէր, պարտի որոշեալ տարեկան տուրք մը վճարել Ազգային Կեդրոնական սնտուկին:

Յօդ. բ. — Կեդրոնական տուրքն երկու աստիճանի բաժնուած է՝

Առաջին աստիճան 75 դուրուշ

Երկրորդ աստիճան 25 »

Յօդ. Գ. — Մայրաքաղաքիս մէջ, Կեդրոնական տրոց բաշխումը կը կատարուի թաղ. խորհրդոց աջակցութեամբ, Կեդրոնական վարչութենէն կարգեալ պաշտօնէից միջոցաւ: Իսկ գաւառաց համար Մուգաթայի դրութիւնը պիտի շարունակուի, մինչև որ Գաւառաբնակ ազգայնոց Կեդրոնական տրոց բաշխման և հաւաքման եղանակն որոշուի յատուկ կանոնադրով մը:

Յօդ. Դ. — Ներկայ կանոնադրոյ հաստատմանէն անմիջապէս վերջը, Կեդրոնական վարչութենէն կարգեալ յատուկ պաշտօնեաներ, իւրաքանչիւր թաղի մէջ, թաղական խորհրդոյ աջակցութեամբ և մարդահամարի տուամեններն ի ձեռին ունենալով, թաղին բոլոր ազգայնոց Կեդրոնական տրոց բաշխումը պիտի կատարեն

ան առանձին ցուցակի վրայ: Սոյն ցուցակը Եկեղեցւոյ բակին մէջ ի տես ժողովրդեան պիտի դրուի տասնևհինգ օր և իւրաքանչիւր թաղեցի, եթէ ունի դատողութիւն, պարտի սոյն հնդետասանօրեայ միջոցին մէջ ներկայացնել թաղական խորհրդոյ: Երբ դատողութիւնն ընդունելի դատուի, սրբադրութիւնը կը կատարուի: Յետ այնորիկ ցուցակը վերջնական նկատուելով Պատրիարքարան կը զրկուի, որպէս զի ընդհանուր տուամարաց մէջ արձանագրուի:

Յօդ. Ե. — Կեդրոնական տրոց բաշխման ցուցակներն, երեք տարին մի անգամ, վերաքննելի են, և այս վերաքննութիւնը Փետրուար ամսոյ մէջ կը կատարուի Կրթ. յօդուածի տրամադրութեանց համաձայն:

Յօդ. Զ. — Ազգային տուրքն երկու անգամով, կէս առ կէս, կանխիկ կը վրճարուի Ապրիլ և Նոյեմբեր ամսոց սկիզբներն: Ուշոգը կրնայ կանխիկ վճարել տարեկանը:

Յօդ. Է. — Կեդրոնական տրոց հաւաքումը Պատրիարքարանի կողմէ կարգեալ յատուկ հաւաքիչներու ձեռքը կը կատարուի իւրաքանչիւր թաղի մէջ: Ա-

ուանց ընկալագրոյ որ և է գանձում արդիւնալ է : Օրինադանց հաւաքիչն ըստ օրինի պիտի պատժուի :

Յ:Գ. Ը. — Կեդրոնական վարչութիւնը ամեն ելմտական տարեգլուխ, մանրամասնօրէն արդարացնելու պայմանաւ, արտօնեալ է Կեդրոնական տրոց համադումարէն առ առաւելն 0/0 20 ծախք սահմանել հաւաքման և բաշխման դործողութեանց :

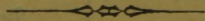
Յ:Գ. Թ. — ՅըԳ. յօդուածի տրամադրած ընդհանուր վերաքննութենէն զատ միւս տարիներու իւրաքանչիւր փետրուար ամսոյ մէջ, Կեդրոնական պաշտօնեայք՝ Թաղական խորհրդոց աշակցութեամբ պարտաւոր են նշանակել թաղեցւոց բնակութեան մասին տեղի ունեցած փոփոխութեան և կամ մահուամբ պակսածներն, նոյնպէս և ի նորոյ կեդ-

րոնական տուրք վճարելու վիճակի հասած ազգայիններն, և մանրամասնօրէն տեղեկագրել Կեդրոնական վարչութեան, որ ըստ այնմ հարկ եղածը կը տնօրինէ :

Յ:Գ. Ժ. — Իւրաքանչիւր ազգային անհատ կ'արձանագրուի այն թաղին տրոց ցուցակին մէջ, ուր որ կը բնակի ձմեռը :

Յ:Գ. ԺԱ. — Ելմտական տարւոյ մէջ, Կեդրոնական տուրքը չը վճարող անհատը զուրկ պիտի մնայ բոլոր այն իրաւունքներէն, որոց վայելուքն ըստ Ազգային օրինաց և կանոնագրոց ստորակարգեալ է ազգային տրոց վճարմանը :

Յ:Գ. ԺԲ. — Ազգային Կեդրոնական վարչութեան յանձնուած է ներկայ կանոնագրոյ տրամադրութեանց դործադրութիւնը :

Ե Լ Մ Տ Ա Յ Ո Յ Ց

1885-86 ՏԱՐԻՈՑ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՄՆՏՈՒԿԻ

ՀԱՍՈՅԹՔ

ԵՄՔ

	Ընթացիկ դրամ			Ընթացիկ գրամ	
	1884-85	1885-86		1884-85	1885-86
Ազգային կեդրոնական տուրք	120000	179000	Պատրիարքական լույսի	50000	60000
Գաւառական Մուղտիւթայ	95000	95000	Պաշտօնէջութեան թոշակ	180000	180000
Թաղային ֆանչէլեր	30000	30000	Նուրաստի ամսական	8400	8400
Առուծախի վկայագիր	90000	75000	Գրական պիտույք	3500	6500
Նշանտուութեան հասոյթ	25000	25000	Թղթատար եւ հետադիր	6000	5000
Պատկադրութեան հրամանի	18000	18000	Լրագրաց բաժանորդագիրն	2500	2500
Դատական հասոյթ	2000	3000	Տպագրութիւնք	7000	7000
Դիւանական հասոյթ	8000	8000	Ազգային ժողովոյ ծախուց եւ տպագրութեան	12000	18000
Դրօշմաթուղթ	1500	1500	Յարարեութեան ծախք	10000	15000
Ջանազան հասոյթ	3500	3500	Նպաստ կարօտելոց	3000	3000
			Նշանտուքի խաչ եւ տուփ	3000	3000
			Կարասի եւ նորոգութիւն	3000	5000
			Փայտ եւ ածուխ , սուրճ եւ շաքար	6000	6000
			Հանդերձագիրն բարագոնոց եւ սենեկապանաց	4000	4000
			Ծախք մանուկք	3000	3000
			Ծախք պատահական (Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր տրամագրութեանը ներքեւ)	1600	14600
			Գաւառական այցելուաց եւ հովուութեանց (Կրօն. ժողովոյ տրամագրութեանը ներքեւ)	} 45000	22500
			Դատարարակութեան պիտույց (Ուսումն. Խորհրդոյ տրամագրութեանը ներքեւ)		22500
			Պատրիարքական դահակալութեան համար (Վիտառութեամբ հայթայթելի)		54000
			Հին պարտուց	45000	
	393000	438000		393000	438000

Ի դիմաց Եւրոպական Յանձնաժողովոյ
 Պ. Ատենադպրի Ատենապետ
 Կ. ՍԸՎԱՃԵԱՆ Զ. ՆՈՒՐԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳՍՄԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

1.	Տ.	Խորէն	Արքեպս.	Նար—Պէյ	Ա.	Արեւադէր
2.	»	Սիմէն	Եպս.	Մէֆէրեան	Բ.	»
3.	»	Մատթէոս	»	Իզմիրլեան		
4.	»	Գարեգին	Վրդ.	Թաթարեան		
5.	»	Վահան	»	Տ. Մինասեան	Ա.	Արեւադէր
6.	»	Տաճատ	»	Ոսկանեան	Բ.	»
7.	»	Յակոբ	»	Ս. Փափաղեան		
8.	»	Յովհաննէս	»	Արշարունի		
9.	»	Յովհաննէս	Քհյ.	Մկրեան		
10.	»	Սահակ	»	Տ. Սարգսեան		
11.	»	Սուքիաս	»	Ստեփանեան		
12.	»	Գրիգոր	»	Աճէմեան		
13.	»	Խորէն	»	Փէշիկանեան		
14.	»	Կարապետ	»	Սէթեան		

ԱՆԳՍՄԻ ՔԱՂԱՔՕԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

1.	Ազնաւորեան	Յովհաննէս	Էֆէնտի		
2.	Այվազեան	Տօք. Նշան	»	Բ.	Արեւադէր
3.	Գլըճճըլեան	Գէորգ	»		
4.	Թորոսեան	Յովհաննէս	»	Ա.	Արեւադէր
5.	Խըաղբեան	Գրիգոր	»		
6.	Խօրասանճեան	Թովմաս	»		
7.	Հաղարեան	Կարապետ	»		
8.	Հալաճեան	Բարսեղ	»	Բ.	Արեւադէր
9.	Մաքսուտեան	Սիմն	Պէյ	Ա.	»
10.	Մամիկոնեան	Միքայէլ	Էֆէնտի		
11.	Պապօեան	Պապի	»		
12.	Սթիմարանեան	Գէորգ	»		
13.	Փէշիմալճեան	Տօքթօր Տիգրան	»		
14.	Քիւրքճիխանլեան	Կարապետ	»		

ԱՐԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՄԱՐԿԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ

1.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
2.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
3.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
4.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
5.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
6.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
7.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
8.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
9.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
10.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
11.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
12.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
13.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
14.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս

ՄԱՐԿԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ

1.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
2.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
3.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
4.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
5.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
6.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
7.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
8.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
9.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
10.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
11.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
12.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
13.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս
14.	Յոն	Ս. Ստեփանոս	Ս. Ստեփանոս